

Ajuntament de Benissa

BENISSA (MARINA ALTA)

MOROS I CRISTIANS 2012

del 22 de juny al 2 de juliol

Sumari

- 1 Himne a Sant Pere Apòstol
 3 SS. MM. Els Reis d'Espanya
 4 Salutació del Rector de Benissa,
Domingo Sabater Salelles
 5 Salutació de l'Alcalde de Benissa,
Juan Bta. Roselló Tent
 6 Salutació de la Regidora de Festes,
Raquel Soliveres Fullana
 7 Salutació de la Presidenta de l'Associació de Moros i
 Cristians de Benissa,
Verónica Bertomeu Biosca
 8 Salutació del President de la UNDEF,
Francisco López Pérez
 9 Salutació de la Vice-Presidenta de l'Associació de
 Moros i Cristians de Benissa,
Silvia Sendra Cuello
 11 Junta de Govern de l'Associació de Moros i Cristians
 de Benissa
- 12 **BÀNDOL CRISTIÀ**
 14 Ambaixada Cristiana
 16 Salutació del Banderer Cristià,
Juan José Santacreu Vallés
 18 Salutació de l'Ambaixador Cristià,
Rafael Castelló Almazán
 20 Salutació del Capità Cristià,
Jaime Cuello Perles
 22 FILÀ PIRATES
 24 FILÀ TEMPLARIS
 26 FILÀ CORSÀRIES
 28 FILÀ CONQUERIDORES
 30 FILÀ LLAURADORS (Filà Capítana Cristiana 2012)
- 32 **BÀNDOL MORO**
 34 Ambaixada Mora
 36 Salutació del Banderer Moro,
Diego Cardona Bolufer
 38 Salutació de l'Ambaixadora Mora,
Mª Ángeles Crespo Martí
 40 Salutació de la Capítana Mora,
Rosa Ivars Ribes
 42 FILÀ CALIFES
 44 FILÀ SHARQUIES
 46 FILÀ BEDUINES
 48 FILÀ TAIFES ESLAUS
 50 FILÀ BEREBERES
 52 FILÀ ZAIRENYES (Filà Capítana Mora 2012)
- 54 **VIVINT LA FESTA !!!**
 55 Pregó Moros i Cristians Benissa 2011,
Raúl Martínez Ivars
 57 Resum Mig Any
 59 Resum Festes 2011
 64 Salutació de l'Ambaixadora Cristiana 2011
Maria Naharro Martínez
 65 Salutació de la Capítana Cristiana 2011
Maite Santacreu Ortola
 66 Salutació de l'Ambaixador Moro 2011
Ximo Roselló Roselló
- 67 Salutació del Capità Moro 2011
Juan Carlos Sánchez Zambudio
 68 Concurs de Dibuix Infantil
 71 Concurs de Fotografia
 80 Recull de Premsa
 82 Recordant la Festa
 88 Un Any de Treball
- 94 **COL-LABORACIONS LITERÀRIES, D'ASSAIG I
 D'ENTITATS CULTURALS**
 96 Sólo tú tienes palabras de vida eterna
Fr. J. Jordi Escrivà, ofm.
 97 La il·lusió per la festa
 98 La filà Xarques compleix 25 anys !!!
 100 Adéu a un Capità, Joaquim Roselló Cabrera
Llorenç Bertomeu Bañuls
 102 Sóc Corsària
Sandra Caravaca Ferrer
 104 A tu, dona
Raúl Martínez Ivars
 107 Recordatori José Jorro
Filà Llauradors
 108 Recordatori Fani Salinas
Filà Corsàries
 109 Recordatori Ximo Roselló
Filà Taifes Eslaus
 110 Recordatori Àngel Crespo
Pepe Ciudad Ivars
 111 Recordatori Toni Ivars
Filà Templaris
 112 Les incursions mudèjars al litoral alacantí
Immaculada Crespo Font
 115 Les esglésies de Reconquesta al Regne de València
Carmen Giner Burguete
 118 Les cançons irreverents a Benissa
Francesc-Xavier Soler i Garcia
 120 Un sermó del rector liberal Mariano Borja davant
 l'agitació carlista a Benissa (abril de 1836)
Teodoro Crespo Mas
 122 Desfilars
Vicent Ibáñez
 125 Coses del meu poble d'abans i d'ara...
M. Pura Planells Ivars
 126 Agrupació Filatèlica Numismàtica de Benissa
Marcos Antonio Torres Planells
 128 Un día grande
M. Pura Planells Ivars
 128 Cuando junio se despide
Andrés Amorós Ivars
 129 Club de Ajedrez de Benissa
 130 Associació Betlemista Amics del Betlem de la Marina
José David Ivars Pellicer
 133 Un Somni, un projecte, una realitat... un any
 perimetral
Miguel Àngel Soliveres Fullana
 134 Els Amics del Carro
 135 Societat Lírica i Musical de Benissa
Rafael Ivars Molines
 136 Associació Sifasol, escola de música moderna
 138 Asociación de Amas de Casa de Benissa
 139 Saluda Comissió de Festes Puríssima Xiqueta 2012
Juan F. Tent Álvarez
- 140 **PROGRAMA D'ACTES**
 146 **PUBLICITAT**

Les cançons irreverents

A BENISSA

Als meus pares i iaïos

Una de les formes de divertiment dels xiquets que avui són els nostres iaïos i pares era la de versionar cançons serioses, de temàtica religiosa i política, d'una manera burlesca i descarada. Aquestes versions esdevenien sàtires que ridiculitzaven el poder establert (el règim dictatorial, l'església...), i que trencaven amb temes tabús com la religió, la política i el sexe.

Potser fóra el fet de viure sota un règim opressiu la causa principal de la gran quantitat de cançonetes irreverents que trobem en aquesta època. No sembla, en aquest sentit, que les generacions nascudes ja en democràcia s'hagen prodigat tant en aquesta mena de passatemp, tot i que també han fet alguna versió del mateix tipus, al costat d'altres cançons més coherents amb la seua època com ho són les relatives a la festa i les de procedència televisiva (capçaleres de programes i sèries, per exemple).

La característica principal d'aquestes cançonetes és la lletra, que podríem definir com a incoherent, irrespetuosa i atapeïda d'un vocabulari jocós i, en ocasions, vexatori. Normalment, la composició de la lletra parteix del primer vers de la cançó original, al qual seguiran altres versos inventats, o combinacions d'ambdós, intentant fer rima i ajustar-se, tant com siga possible, a la música.

En el present article hem dut a terme una recopilació de les cançons irreverents que hem trobat a Benissa, acompanyant-les de breus comentaris per a poder-les interpretar millor.

Comencem presentant aquestes divertides cançons amb una peculiar Ave Maria que els xiquets resaven així:

"Santa María",
la rata corria,
per baix de la cadira,
el gat l'acaçava
i no l'agarrava / i ella fugia.

Aquesta versió de l'Ave Maria pot ser que siga la més popular, però no l'única. Santacreu ja va recopilar una versió diferent a la nostra en un article del Llibre de festes 1993, titulat "Músiques i contaralles del poble". Aquella versió estava composta d'uns versos desordenats de l'oració original i d'una espècie de contestació a cadaun d'ells, tant en valencià com en castellà, per tal de fer-los rimar. Vegeu-la:

"Santa Maria, en menjaria una coca maría
llena eres de gracia, así fuera de dacsá,
bendita tu eres/ de tomaques i pebreres,
el Señor es contigo, aunque fuera de trigo".

Semblant a l'anterior és una tercera versió que hem trobat de l'Ave Maria. Aquesta vegada la diferència fonamental rau en la pèrdua dels versos originals, llevat

del primer:

"Santa María",
una coca em minjaria,
encara que fóra de blat,
tota me l'acabaria.

A l'hora de senyar-se, d'altra banda, els infants es dibuixaven tres creus entre cara i pit (una al front, l'altra a la cara i l'última entre cara i pit) i recitaven la seua pròpia fórmula oratòria:

"Por la señal"
de la canal,
la mestra / mon pare em pega
i no em fa mal.

Els xiquets s'atrevien amb tot, i una bona prova d'això és la interpretació que feien de l'anglès de la famosa nadala Jingle bells introduïda per la televisió:

Tinc un pèl, tinc un pèl,
tinc un pèl al cul.
Lleva-me'l, lleva-me'l
que farà pudor.

Per a finalitzar aquest primer apartat destinat a les versions de temàtica religiosa, cal fer menció de dues expressions que sorgeixen de les estacions del Calvari, quan després de cada estació es repeteix: "Señor, pequé, ten misericordia de mi. Pecamos y nos pesa; ten misericordia de nosotros que por nosotros padeciste". La primera hi és una dita que critica aquelles persones que fan gal-la de ser bons cristians i després no compleixen amb el que prediquen:

"Señor pequé", a qui fotre?

L'altra és un retruc d'un únic interlocutor amb el mateix propòsit crític:

A: "Señor pequé"
A: "Señor pequé" i no sé de què.

Pel que fa a les versions de caràcter polític, convé destacar que els xiquets s'entretenien posant lletra a l'himne nacional, conegut com la Marxa reial, i del qual hem trobat dues versions:

Versió 1:

Arriba Espanya,
mon pare té una canya,
p'a pegar-me al cul,
perquè sóc un gandul.

Versió 2:

Franco barranco
tiene el culo blanco
porque su mujer
lo lava con ariel.

O també, canviant les lletres de l'himne regional valencià:

Per no frenar quan venia una curva
me'n vaig anar dins del barranc. / per no frenar, me la
he pegat,

i en el taller, el mecànic em deia:

"Burro animal, per no frenar"*.

I del pasdoble València:

València, minja merda amb paciència

amb cullera i tenedor...

No cal dir, d'altra banda, que aquesta dèria de canviar la lletra a cançons, o de posar-la, no es limita només a l'etapa infantil. Com és normal, els xiquets es fan grans, s'ajunten en colles d'amics i se'n van de festa, i en aquest context de disbauxa s'originaran versions de cançons com aquesta de la Tarana:

La cassalla sí,
la cassalla no,
la cassalla mare
que la bebo yo.

El dia de Pasqua
un borratxet plorava
perquè a la botella
ja no li'n quedava.

La cassalla sí,
la cassalla no,
la cassalla mare
que la bebo yo.

Bec una cassalla,
Bec altra cassalla,
i és que la cassalla
és millor que una palla.

La cassalla sí,
la cassalla no,
la cassalla mare
que la bebo yo.

I de lletres com les que li posen a la marxa mora Ximo, que tocaven les bandes de música a les festes de Moros i cristians. Hem pogut trobar el fragment següent:

Diuen que la reina mora està prenyada,
diuen que ha sigut el rei cristià / un castellà...

A banda d'aquestes versions també hi havia una sèrie de cançons que participaven de la temàtica religiosa, i de la mateixa intencionalitat que les versions de cançons serioses. Us deixem, ja per a acabar, amb dues d'elles:

SANT ANTONI DEL PORQUET

Sant Antoni del Porquet,
a les velles / dones fa carasses
i a les xiques el risset.

UNA BEATA

Una beata diuen que va,
una beata diuen que va,
totes les dies,
totes les dies,
totes les dies,
a confessar.

Ella fa creure que va per déu,
ella fa creure que va per déu,
i va per a vorer,
i va per a vorer,
i va per a vorer
el seu Mateu.

El seu Mateu és el seu consol,
el seu Mateu és el seu consol,
li tira polvos,
li tira polvos,
li tira polvos
baix del llançol.

Baix del llançol hi ha un angelet,
baix del llançol hi ha un angelet,
que tot li sembla,
que tot li sembla,
que tot li sembla
al seu Mateuet.

Informants: Maria Garcia Ginestar, Teresa Crespo Banyuls, Mari Carme Ronda Abad, Paquita Sendra Cabrera, Paquita Ribes Crespo, Ángela Ginestar Sivera, Antoni Banyuls Pérez, Margarita Crespo Santacreu, Blai Garcia Crespo, Aureli Rodríguez Muñoz, Jaume Ivars Bertomeu i Fèlix Perelló Guardiola.

Agraïments: A tots els informants, per fer possible aquest article.

Bibliografia:

MONJO I PASQUAL, E.A. (1994), Saba vella, Institut d'estudis comarcals de la Marina Alta.

(2004), Cançons nostres, Ajuntament de Teulada.

MORANT, R. & PEÑARROYA, M. (1996), Llenguatge i cultura: Per a una ecologia lingüística, Universitat de València.

SANTACREU I CABRERA, X. (1993), "Músiques i contralles del poble", Llibre de festes de Benissa, 54-62.

*Aquesta versió, segons els informants, ens pot haver arribat a partir d'influències externes, és a dir, d'un familiar o d'un amic que l'haja escoltada per València i les seues rodalies i l'haja importada al nostre poble, perquè no recorden haver-la sentida de xiquets, sinó, més bé, ja de més majors.

Francesc-Xavier Soler i Garcia
LLICENCIAT EN FILOLOGIA CATALANA